

PORTRAIT HERENSOOS

2016

PORTRET HERENSOOS 2016

Onderzoek Herensoos Bonte Kraai

Inhoud

Deel I	Inleiding en samenvatting	5
Deel II	Onderzoeksresultaten	13
Deel III	Aanbevelingen	29
	Bijlagen	31

Inleiding en samenvatting

Oprichting en beknopte ontstaansgeschiedenis herensoos

Op 14 maart 2014 is de Herensoos Bonte Kraai opgericht, een coproductie tussen de gemeente Amsterdam Zuidoost en Programabureau Amsterdam Zuidoost (PBAZO). In de periode van oprichting was de herensoos een initiatief dat bedoeld was om de zogeheten 'hangmannen' van de Bonte Kraai een eigen huiskamer te geven zodat zij niet langer op straat hoefden te verblijven, voor de ingang zouden staan en het beeld zou wegnemen voor omstanders van 'doelloos' in het pand rondhangen met een biertje aan de bar. De aanleiding voor de herensoos was enerzijds het vinden van een oplossing voor een door de omgeving ervaren probleem hangmannen en anderzijds het aanbieden van een mogelijke vorm van dagbesteding aan een groep (jonge) mannen zonder werk.

In een aantal weken tijd werd in de Bonte Kraai een grote ruimte vrijgemaakt en ingericht in een klassieke herenstijl met een originele Chesterfield, Perzisch tapijt, televisie, magnetron, koffiezetapparaat en herenmeubelen. Schilderijen, gordijnen, snuisterijen en planten waren de finishing touch. 'De heren' - het waren er destijds ongeveer 20 - hielpen zelf mee om de meubelen in elkaar te zetten. Spelletjes zoals troefcall, sjoelbakken, kaartspelen en andere spelen, werden gekocht. Er werden wat eenvoudige spelregels afgesproken zoals geen alcohol en drugsgebruik in de ruimte en de ruimte diende dagelijks opgeruimd en schoon gemaakt te worden. PBAZO faciliteerde, monitorde en coördineerde 'de soos'. Vanaf 2014 heeft steeds een medewerker uit het programmateam van PBAZO de herensoos in portefeuille gehad. Het facilitaire team

van de Bonte Kraai was het rechtstreekse aanspreekpunt voor de heren.

Opdracht onderzoek dagbesteding en werkgelegenheid

Oktober 2014, na twee-derde jaar herensoos, heeft PBAZO in het kader van het beleid "Bevordering collectieve gezondheid bewoners in de buurthuizen" een voorstel ingediend bij stadsdeel Amsterdam Zuidoost om¹ verder onderzoek te doen 'naar de dagbesteding en werkgelegenheidsmogelijkheden van de heren zonder werk binnen de herensoos van de Bonte Kraai'. Spelletjes doen is een prima vorm van dagbesteding, temeer omdat het vermeende overlastprobleem, met de komst van de herensoos, opgelost leek te zijn. Maar, de soos als dagbesteding is vanzelfsprekend geen gelijkwaardig alternatief voor werk. PBAZO wilde graag onderzoeken wat nu eigenlijk de drijfveren of wat de omstandigheden waren waardoor sommige heren zoveel tijd hadden om in de soos door te brengen. Inmiddels was het PBAZO ook wel duidelijk geworden dat er heren in de soos waren die gewoon werkten. Het beeld 'hangmannen' verschoof steeds meer naar de achtergrond. PBAZO was onder de indruk van het zelforganiserend vermogen van de heren. In 2014 werden de eerste activiteitenladders gemaakt. PBAZO zag 'heren' die graag samen waren, activiteiten met elkaar deden en organiseerden en geenszins passief of inactief waren. De heren waren gemotiveerd om van alles aan te pakken. Er werden ook de nodige eisen aan PBAZO gesteld op het gebied van programmaondersteuning, facilitering en financiering. Met de heren waren goede afspraken te maken. PBAZO kreeg er in de Bonte Kraai een samenwerkingspartner bij.

¹ Onderzoeksdoel I

De groep heren burgerde in het buurthuis steeds meer in en was niet meer weg te denken. PBAZO zag dat er binnen de groep wel een groeiend potentieel aan heren was in een leeftijd waarop iemand normaliter nog aan het werk is. Nota bene: *'Nu ook nog zijn er dagelijks deelnemers van rond de dertig jaar die de soos bezoeken. Helaas zijn de jongere heren niet goed bereikbaar geweest voor de interviews. In het vervolg van dit eerste onderzoekstraject kan er voor gekozen worden om alle deelnemers van de soos te interviewen en wanneer gewenst en van toepassing met maatwerk te activeren naar bijvoorbeeld werk'*

Eind 2014 waren er circa 30 tot 35 heren en er trad een serieus bestuur aan met een voorzitter, vicevoorzitter, penningmeester, vicepenningmeester, secretaris en een kwaliteitsobservator die beoordeelde of het bestuur haar werk goed deed. Het bestuur regelde de organisatie van de soos en ontwikkelde een activiteitenagenda. We verwijzen hierbij naar de bijlage: *'Jaarprogramma herensoos 2016'* die ook als poster op de website staat en in de Bonte Kraai hangt.

Eind november 2014 kreeg PBAZO de bevestiging dat ze van het stadsdeel het onderzoek mocht uitvoeren. Er kwam² een tweede onderzoeksvraag bij in het verlengde van de eerste onderzoeksvraag naar dagbesteding: *'De gemeente wilde tevens graag inzicht in naar wat hanggedrag en werkloosheid voor een effect heeft op het sociale netwerk van de heren zonder werk'*.

In verband met de verbouwing en de sluiting van de Bonte Kraai in 2015 gedurende ruim een half jaar, is PBAZO eind 2015 pas gestart met het onderzoek. De herensoos is in die periode deels overgeplaatst naar buurthuis Gein, waar opnieuw een tijdelijke huiskamer is ingericht met een deel van de meubels en decoratie van de Bonte Kraai en deels verhuisd naar het Businesscenter NoLIMIT dat op vijf minuten loopafstand ligt van de Bonte Kraai. Een deel van de

heren ging naar beide panden. Waar de overige heren waren in die periode was voor PBAZO niet inzichtelijk. De verbouwing heeft als positief effect voor de herensoos, een eigen toiletgroep, ingang en terras opgeleverd.

Werkwijze, deelname en periode onderzoek

Er is voor een gestructureerde interviewvorm gekozen met uiteindelijk 17 vragen die ontspannen, zonder voelbare tijdsdruk en dialooggericht zijn gesteld en waarmee de twee hoofddoelen uit de opdracht bestudeerd konden worden. Ondanks dat er gestructureerd is geïnterviewd, heeft het 'eigen' verhaal van de deelnemer op de voorgrond gestaan. Aanvankelijk waren er 16 vragen die gericht waren op de dagbesteding, het netwerk, de woonbuurt, het opleidingsniveau e.a. van de heren, maar gaandeweg het onderzoek werd steeds duidelijker dat een matige, soms slechte gezondheid een belangrijke variabele was die deelname aan het arbeidsproces of andere vormen van meer georganiseerde dagbesteding verhinderde. Na negen inmiddels afgenomen interviews werd de gezondheidsvraag toegevoegd aan het gestructureerde interview. Binnen het onderzoek zijn er om die reden negen interviews gehouden waarbij de gezondheidsstatus niet in beeld is gebracht en dus onbekend is. PBAZO heeft er voor gekozen uit ethische overwegingen om geen nabelronde uit te voeren en te ontbrekende informatie te accepteren. Het gaat immers om een algeheel beeld van de groep heren. Iedere heer mocht na afloop en deelname aan het interview een cadeaubon van € 10,- uitkiezen. Daarnaast heeft de huiskok van de Bonte Kraai de heren voorzien van een feestelijke barbecue als afsluiting van de eerste serie gehouden interviews. De tweede en voorlopig voor dit onderzoek 'portret herensoos' laatste serie interviews heeft plaatsgevonden in juli 2016.

De herensoos is een besloten netwerk van soms kwetsbare heren. Uit een beschermend oogpunt van het niet willen doorbre-

² Onderzoeksdoel II

ken van de vertrouwde intimiteiten en om kwalitatief waardevolle informatie vanuit het juiste perspectief te verzamelen, is er voor gekozen om het onderzoek in eigen beheer uit te voeren. PBAZO heeft een goed contact met de heren van de soos. Om voldoende medewerking te verkrijgen is nadrukkelijk toegelicht dat het om een geanonimiseerd beeld van de herensoos gaat en dat er geen namen worden gebruikt. Aanvankelijk was er enige terughoudendheid. De heren zonder werk die graag aan het werk willen en kunnen, hebben toestemming gegeven om de persoonlijke gegevens te gebruiken voor bemiddeling. Met deze informatie wordt door PBAZO zeer discreet omgegaan en de contactgegevens zullen alleen voor dit doel worden gebruikt. Aanvankelijk was het de bedoeling om een deel van de heren al te plaatsen op beschikbare banen en de continuïteit ervan te monitoren. Uit het onderzoek is gebleken dat baanmatching en het behouden van continuïteit een zorgvuldiger proces vereist.

De inschatting was dat de interviews niet langer dan een half uur zouden duren. Regelmatig had een gesprek echter een gesprekslengte van wel 1,5 uur. De meeste deelnemers deden graag hun verhaal. PBAZO was regelmatig onder de indruk van de informatie die werd gegeven. Er ontstond nog meer sympathie en respect voor de groep heren, dan er al was. Het leven voor meerdere deelnemers is niet altijd eenvoudig. Alleenstaand, geen rijkdom en de nodige gezondheidsproblematiek. Maar, met elkaar in de soos, maken ze er iets van.

Vorbereiding (zoals opstellen lijst, motiveren herensoos om deel te nemen aan het onderzoek. Het voeren van de gesprekken, de verwerking van de verzamelde gegevens, de verslaglegging en het in een aantal gevallen direct regelen van (huishoudelijke) uitkomsten van het onderzoek. Zoals openingstijden en het plaatsen van computers in de herensoos, regelen van

extra voetbalzenders, extra openingstijden, en bijna letterlijk 'tussen de verbouwingen door', heeft het onderzoek een periode van november 2015 tot en met half augustus 2016 in beslag genomen.

Er hebben in totaal 25 heren en 2 dames aan het onderzoek deelgenomen. De lijst met leden bestaat uit 77 deelnemers. Afgezet tegen het aantal deelnemers van circa 20 bij de start op 14 maart 2014 is dit een verviervoudiging. Het onderzoek heeft de functie van een 'Portret herensoos' en geeft een algemene indruk van de gemiddelde deelnemer aan de soos. Iedere deelnemer is echter een individu, met zijn eigen verhaal. Als alle leden geïnterviewd zouden zijn geweest, dan hadden er 77 individuele verschillende portretten gestaan. Toch hebben veel gebruikers van de herensoos wel een aantal zaken gemeen. Met enige voorzichtigheid geboden zijn deze gemeenschappelijkheden representatief voor de gehele groep en de aanleiding om met elkaar in de soos te komen en er activiteiten te organiseren. Uitzonderingen natuurlijk voorbehouden. Of de onderzoeksresultaten te generaliseren zijn naar de totale ledenlijst van 77 leden is onduidelijk.

In de feitelijke rapportage van het onderzoek zijn 17 onderzoeksvragen verwerkt en worden de resultaten geïllustreerd aan de hand van een grafiek. Sommige vragen zijn tweeledig gesteld zoals bij de vragen over zelfkennis: "Waar bent u goed in en waar bent u niet goed in". Bij het verwerken van de resultaten zijn deze geconfronteerd aan elkaar binnen een grafiek en worden ze gezien als een vraag van dezelfde component.

Bij iedere grafiek wordt cijfermatige informatie absoluut en wanneer zinvol – inzake de aantallen en de verhouding tussen de aantallen - percentueel weergegeven. Bij de onderzoeksresultaten worden per grafiek voorbeelden gegeven. In de navolgende onderzoekssamenvatting worden de resultaten kort samengevat op hoofdlijnen.

Portret herensoos, de onderzoekssamenvatting

Er zijn 17 onderzoeksvragen gesteld aan 27 deelnemers van de herensoos. Per onderzoeks-item wordt een beknopte samenvatting gegeven van de voornaamste onderzoeksuitkomst.

Onderzoeksvraag leeftijd

De meeste heren/dames die deelgenomen hebben aan het onderzoek portret herensoos zijn tussen de 40 en 60 jaar oud (93%). Een deelnemer was begin dertig en een deelnemer was 65+.

Onderzoeksvraag geslacht

Van de 27 deelnemers van het onderzoek zijn er 25 van het mannelijk geslacht. Er hebben slechts 2 vrouwen aan het onderzoek deelgenomen. De totale ledenlijst bestaat uit 77 deelnemers, waarvan 10 deelnemers van het vrouwelijk geslacht zijn.

Onderzoeksvraag woongebied

Van de 27 deelnemers aan het onderzoek wonen er 21 (78%) in de directe omgeving van buurthuis de Bonte Kraai, 2 deelnemers wonen in de D-buurt, 2 deelnemers in Gein en 4 deelnemers zijn niet woonachtig in Zuidoost.

Onderzoeksvraag computerbezit

Van de 27 deelnemers aan het onderzoek zijn 11 heren (41%) niet in het bezit van een computer of een mailaccount. Omdat de werkelijke groep zonder computer veel groter is dan het genoemde cijfer van 11 heren, heeft PBAZO heel praktisch direct twee computers in de soos geplaatst. De heren krijgen instructies/les van een van de andere leden van de soos.

Onderzoeksvraag burgerlijke staat

Van de 27 deelnemers aan het onderzoek zijn 24 (89%) deelnemers alleenstaand.

Onderzoeksvraag leeftijd kinderen

In totaal hebben de 27 deelnemers 122 kinderen met elkaar. Gemiddeld hebben de

deelnemers 5 kinderen. Er zijn deelnemers bij zonder kind en er zijn deelnemers bij met 13 en 16 kinderen. De leeftijden van de kinderen variëren tussen jonger dan 10 jaar tot de leeftijd van 50 jaar. Opvallend is dat de meeste heren zowel hele jonge kinderen als oudere kinderen hebben.

Onderzoeksvraag

opleidingsniveau kinderen

Van de 27 deelnemers volgt (of heeft gevolgd) het kind (of de kinderen) (74 kinderen; 61%) een opleiding op mbo niveau. Er zijn 9 kinderen (7%) die een hbo en 4 kinderen (3%) die een academische studie (medicijnen, rechten, economie) volgen of een baan op dat niveau hebben zoals registeraccountant. Opvallend is dat praktisch alle ouders of hun kinderen nu in Nederland of in Suriname wonen, in meer of mindere mate en veelal trots kunnen vertellen wat voor studie of werk hun kinderen doen. Voorzichtig kan geconcludeerd worden dat de deelnemers hun kinderen stimuleren te studeren.

Onderzoeksvraag contact met kinderen

Over het algemeen is het contact tussen de kinderen en de deelnemers goed. Er zijn in het onderzoek drie variabelen als uitgangspunt genomen om te beoordelen hoe goed de deelnemers hun kinderen kenden: (1) Hoeveel kinderen heeft u?; (2) Hoe oud zijn uw kinderen? en (3) Wat doen uw kinderen?. Van de 27 deelnemers konden er 21 (78%) gedetailleerd vertellen hoeveel kinderen ze hadden, hoe oud ze waren en welke opleiding werd of was gevolgd of wisten ze de baan van hun kinderen.

Onderzoeksvraag Opleidingsniveau heren

Het merendeel van de deelnemers (11; 41%) heeft vergelijkbaar als hun kinderen (74;61%) een mbo opleiding als hoogste opleiding gedaan en 11 deelnemers (41%) hebben alleen de basisschool (N=2) of een lbo opleiding (N=9) gedaan. Van de 27 heren zijn er 2 (7%) met een hbo of academische achtergrond. Van de 122 kinderen waren er 13 (11%) met een hbo of academi-

sche achtergrond. De deelnemers stimuleren hun kinderen om te studeren, hetgeen te zien is aan de mate waarin hun kinderen aan een onderwijsvorm deel nemen en de aanwezige kennis over het opleidingstype of de werksoort.

Onderzoeksvraag werk heren

Van de 27 deelnemers aan het onderzoek zijn 17 deelnemers zonder werk. Van deze deelnemers zijn er 2 die vanwege een ernstige ziekte of pensionering niet meer kunnen werken. In totaal gaat het om 15 deelnemers (56%) die als werkloos beschouwd kunnen worden. Ook onder deze groep deelnemers zijn gezondheidsklachten die belemmerend kunnen zijn op het weer gaan werken. Een percentage van 56% werkloosheid afgezet tegen het landelijk gemiddelde van 6,4 % werkloosheid onder de beroepsbevolking is bijzonder hoog te noemen. Gemiddeld zijn de deelnemers 4 jaar zonder werk.

Onderzoeksvraag vrijwilligerswerk heren

Van de 27 deelnemers aan het onderzoek zijn er 16 deelnemers (59%) die wel een of andere vorm van vrijwilligerswerk doen of zouden willen doen. Meerdere deelnemers zouden het vrijwilligerswerk bij voorkeur in de Bonte Kraai willen doen of doen dit al. Het buurthuis wordt door de meeste vrijwilligers als de 'thuishaven' gezien. De 11 deelnemers (41%) die geen vrijwilligerswerk willen doen of doen zijn verhinderd door een baan, ziekte of door slechte ervaringen uit het verleden.

Onderzoeksvraag dagbesteding

Van de 27 deelnemers aan het onderzoek is de dagbesteding van 10 deelnemers (37%) voornamelijk de deelname aan de herensoos, 3 deelnemers (11%) doen een vorm van vrijwilligerswerk naast de deelname aan de herensoos, 5 deelnemers (19%) hebben naast hun bezoek aan de herensoos nog een hobby waar veel tijd in gestoken wordt, zoals tuinieren, toneelspelen, vogels kweken of sporten. Meerdere heren fietsen

de gehele dag om gezond te blijven en als bezigheid. Er zijn 9 deelnemers (33%) die naast hun werk de herensoos bezoeken en veelal ook nog een hobby hebben. Onder de 10 deelnemers die voornamelijk de herensoos bezoeken zijn veel (ernstig) zieken.

Onderzoeksvraag zelfkennis

Van de 27 deelnemers wisten 24 (89%) deelnemers gedetailleerd te vertellen waar ze zichzelf goed in vonden en wat ze graag terug zouden vinden in werk of andere vormen van dagbesteding. In tegenstelling tot de beantwoording van deze vraag, konden van de 27 deelnemers er 19 (70%) slecht antwoord geven op de vraag waar ze niet goed in waren. Het onderwerp werd ook minder belangrijk gevonden. Men was er snel over uitgepraat. Mogelijk werden goede competenties in relatie gebracht tot (het vinden van) werk en waren de minder goede eigenschappen in de vergetelheid geraakt door de lange periode van werkloosheid.

Onderzoeksvraag gezondheid

Van de 27 deelnemers hebben er 17 (63%) een fysiek of psychisch probleem. De problemen variëren van ernstige klachten zoals kanker, nierinsufficiëntie, ernstige mate van diabetes, hart- en vaatziekten, reuma tot klachten die beheersbaar zijn met medicatie zoals hoge bloeddruk, hoog cholesterol, gewrichts- en peesklachten, te lage bloedsuikerspiegel, inwendige klachten zoals te snel stollend bloed en overige algemene gezondheidsklachten. Slecht 1 deelnemer gaf aan kerngezond te zijn, dagelijks te fietsen en een zeer gezond voedingspatroon te hebben. Van 9 deelnemers (33%) is de gezondheidsstatus onbekend door onderzoekstechnische redenen.

Onderzoeksvraag redenen van bezoek herensoos

De voornaamste redenen waarom de 27 deelnemers de herensoos bezoeken zijn de sociale contacten, gezelligheid, samen lachen, elkaar helpen en samen spelletjes

doen. Zoals troefcall spelen, sjoelen, voetbal/televisie kijken en inmiddels (samen) computeren. Van de 27 heren zijn er 24 alleenstaand en 17 deelnemers hebben daarnaast ook nog eens gezondheidsklachten. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de belangrijkste functie van de herensoos, het samenzijn is, het opheffen van het alleen zijn. In twee- en -een- half jaar zijn veel van de deelnemers vrienden van elkaar geworden, die niet alleen lachen met elkaar, maar elkaar ook helpen in tijden van nood. Sommige heren geven aan dat de soos 'héél' belangrijk is. Als deze er niet zou zijn, dan zouden ze alleen thuis zitten of op straat lopen. Er kwam een noodkreet bij velen vandaag om de soostijden uit te breiden. Hetgeen PBAZO direct heeft toegepast. De soos is iedere dag van 09.00 tot 23.00 geopend en op zaterdag van 13.00 tot 23.00 uur. Het liefst wensen de heren ook een openstelling op zondag. PBAZO experimenteert geleidelijk aan met een paar uurtjes zelfbeheer. Het pand wordt dan vervolgens om 23.00 uur afgesloten door het beheer.

Onderzoeksvraag

hoe lang de herensoos bezocht wordt

Van de 27 deelnemers komen er 22 deelnemers (82%) al 2,5 jaar naar de herensoos. Zij komen vanaf het begin. Veel van de heren vertelden dat ze voor de tijd ook al in de Bonte Kraai kwamen en dat ze een van die beruchte hangmannen waren en blowden en dronken voor de deur. Zoals het nu is, is het beter. Er zijn meer regels, maaltijden en een sportschool. Er is goed alcohol- en rookbeleid. Een van de heren gaf aan dat de soos zijn redding is geweest.

Onderzoeksvraag

hoe vaak de herensoos bezocht wordt

Van de 27 deelnemers komen er 15 (56%) dagelijks van maandag tot en met zaterdag en 9 deelnemers 33% komen 3-5 dagen per week naar de soos. De overige 3 heren komen wat minder vaak langs.

Conclusies en adviezen onderzoek

PBAZO trekt uit het onderzoek de conclusie dat het beeld 'hangmannen' een zeer onterecht beeld is van (de) heren die graag met elkaar verpozen en spelletjes doen, voetbal kijken, elkaar ondersteunen en veel samen lachen. Van de term 'hangmannen' gaat een negatief en passief beeld uit. De meeste heren zijn echter alleenstaand en meer dan de helft van de heren is zonder werk, veelal door een (ernstige) lichamelijke of psychische ziekte of algemeen klachtenpatroon ingegeven. De heren die kunnen werken, willen dit ook zeer graag. Er is een hecht sociaal netwerk binnen de groep. Iedereen is welkom, ongeacht culturele achtergrond of 'komaf'. De heren kennen elkaar allemaal bij voornaam en sommige hebben bijnamen. Achternamen staan op de ledenlijst, maar men weet ze meestal niet van elkaar. Is niet belangrijk. Eén van de heren gaf aan dat als hij nu door de Amsterdamse Poort loopt, er naar hem gezwaaid en geroepen wordt: *'Ik heb er vrienden bij gekregen, ook al ben ik Hindoestaan en geen Creool'. 'Een andere heer gaf aan vanaf zijn balkon te wachten tot hij zijn vrienden zag. Hij ging dan snel naar beneden om met elkaar naar de herensoos te gaan'.*

De meeste deelnemers proberen zichzelf te activeren door deelname aan de herensoos, door vrijwilligerswerk en hobby's. Daarnaast zijn de heren zeer actief binnen de herensoos dat een serieus verbond is geworden, jaarprogramma's opstelt en uitvoert. Zie bijlage Jaarprogramma 2016. Een minderheid van de heren werkt gewoon en komt na werktijd of tussen de werkzaamheden door naar de soos om inspiratie op te doen of gezellig even onder vrienden te zijn. Onder de werkende groep zijn immers ook de meeste heren alleenstaand.

Het grootste gedeelte van de heren woont om en nabij het buurthuis of in Zuidooost. De meeste heren bezoeken de soos dagelijks (zes dagen in de week) en komen er al vanaf het begin 2,5 jaar geleden. Voor velen

van hen is de soos een belangrijk onderdeel van hun dagelijks leven geworden. Ze ontbijten en eten samen, delen lief en leed met elkaar. Zonder soos zouden meerdere heren alleen thuis zitten of op straat lopen. De soos draagt bij aan het voorkomen van eenzaamheid en hiermee mogelijk aan negatief gedrag zoals alcohol- en drugsgebruik.

De gemiddelde leeftijd van de heren is tussen de 40 en 60 jaar oud. Een enkeling is jonger of ouder. De groep jonge deelnemers groeit wel. Deze zijn door PBAZO (nog) niet in het onderzoek betrokken. Of deze jonge groep goed pas bij de soos is de vraag. De herensoos is toch enigszins het netwerk van de rijpere heren.

De meeste deelnemers hebben goed contact met hun kinderen en weten exact te beschrijven hoeveel kinderen ze hebben, welke opleiding ze volgen, de baan die ze hebben en hoe oud hun kinderen zijn. Gezien de meeste deelnemers gemiddeld 5 kinderen hebben, laat deze kennis zien dat de interesse in hun kinderen er nadrukkelijk is. Interesse in je kinderen hebben is een belangrijke indicator voor het hebben van contact. Ook al wonen de kinderen soms niet in Nederland.

Zowel de heren als de kinderen hebben als voornaamste opleiding een ambachtelijke opleiding op mbo niveau gevolgd. Onder de 27 deelnemers alswel onder hun kinderen zijn er enkelen die een hbo opleiding of academische opleiding hebben gevolgd. Veel van de heren hebben naast hun ambachtelijke opleiding, de nodige certificaten behaald. Nog steeds zijn veel van de heren leergierig. Ze hebben groot belang bij computercursussen en wensen graag een computer. De niet werkende groep kan deze zelf echter niet financieren. PBAZO heeft om die reden direct twee computers in de soos geplaatst. Een van de andere heren geeft les. Omscholen om aan het werk te komen of te blijven is tevens onder de aandacht gebracht door de heren. Ook

volgt een van de (werkende) heren een opleiding tot sportinstructeur die door PBAZO wordt betaald. Onder zijn leiding gaan de heren straks sporten in de fitnessruimte. Nu maken zij al gedeeltelijk gebruik van de ruimte bij andere docenten.

Met het kunnen benoemen wat de goede vaardigheden zijn en welke minder goed aanwezig zijn, laten de meeste heren een eenzijdig zelfbeeld zien. Praktisch iedereen vertelt enthousiast over de vaardigheden waar ze goed in zijn en verbinden deze vooral aan werk of vrijwilligerswerk. Dezelfde heren kunnen echter nauwelijks aangeven waar ze minder goed in zijn.

De mogelijkheden om de heren te bemiddelen naar werk of vrijwilligerswerk zijn zeker aanwezig. Een deel van de groep wil absoluut nog verder in beweging komen. Wel zal dit maatwerk moeten worden. Te meer omdat veel deelnemers gezondheidsproblemen hebben, gemiddeld 4 jaar uit het arbeidsproces zijn en sommige de nodige negatieve ervaringen hebben opgedaan. Omdat de heren graag een inkomensverbetering zouden willen hebben, heeft betaald werk de voorkeur. Velen scholen zich graag om of bij.

De omgeving zal echter ook moeten accepteren dat de deelnemers die de soos bezoeken absoluut geen nietsnutten zijn die niets willen of kunnen. In tegendeel. Het is een sterke groep met onderling sterke relaties. Door de gezondheidsstatus en de leeftijd van de heren, is de soos in feite een prima vorm van dagbesteding voor een deel van de groep. Zij animeren zich met spelletjes, voetbal kijken en onderlinge humor. Om de dagbesteding iets breder te maken dan de ruimte van de soos (omdat deze ook te klein aan het worden is), kan aan vrijwilligerswerk in een beschermde omgeving gedacht worden. Zoals in de Bonte Kraai, een van de andere buurthuizen of NoLIMIT. PBAZO heeft een specifieke behoeften- en competentie inventarisatie

gehouden en verzameld. Deze uitkomsten zijn echter niet voor het 'portret herensoos' bedoeld. Een arbeidsbemiddelingsassessment voor de deelnemers die willen werken of vrijwilligerswerk willen uitvoeren, zou een waardevol startinstrument zijn.

PBAZO adviseert samenvattend op basis van het onderzoek en de uitkomsten om te investeren voor deze heren in een maatwerktraject arbeidsbemiddeling of vrijwilligerswerk met vergoeding. Zodat de inkomsten toch wat toenemen. Veel heren zijn arm. Sommigen hebben soms dagen niet te eten en kochten direct met hun AH cadeaubon eten voor zichzelf. Meerdere heren willen zich graag omscholen. Per deelnemer en breder dan alleen de onderzoeksgroep van 27 deelnemers zou de baan- en (om)scholingsbehoefte bestudeerd moeten worden.

Binnen het sociale netwerk van de heren en lid van de herensoos, zit een hooggekwalificeerd deelnemer die 20 jaar personeelsadvieswerk bij de gemeente Amsterdam heeft gedaan en een grote bijdrage heeft geleverd aan initiatieven zoals stadsreinigingsprojecten en vergelijkbaar. Het zou heel waardevol en effectief zijn om juist deze deelnemer als makelaar tussen de heren en de ambtenarij te zetten op het gebied van persoonlijke ontwikkeling en baanbemiddeling. Deze heer spreekt zowel de ambtelijke taal als de taal van de heren.

Gezien de leeftijd en de gezondheidsstatus is het aanbieden van informatiebijeenkomsten op het gebied van gezonde voeding, medische zorg, pensionering e.a. een aanbeveling van PBAZO.

Tenslotte is het maken van activiteitenkalenders een van de instrumenten welke door de heren wordt ingezet als activeringsinstrument. PBAZO probeert zoveel mogelijk deze programmering te financieren en de faciliteren. Een extra budget (belegd bij PBAZO) zou praktisch zijn om hier meer invulling aan te kunnen geven.

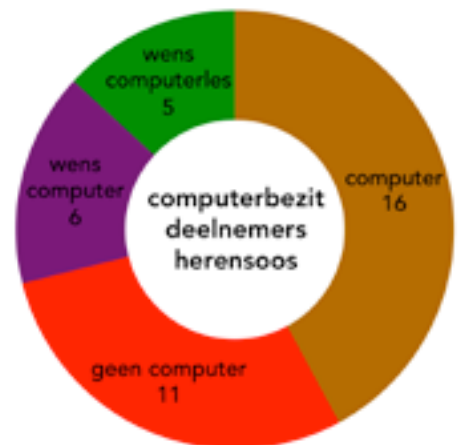
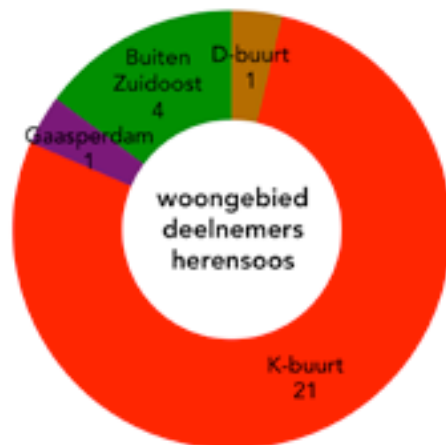
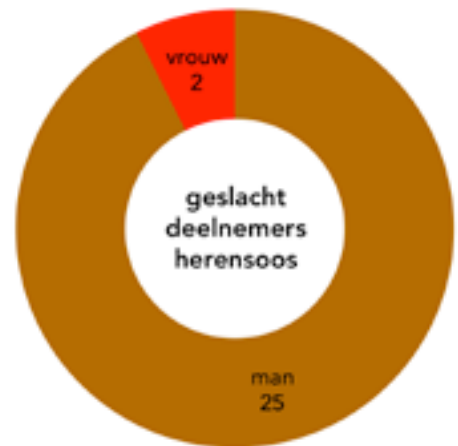
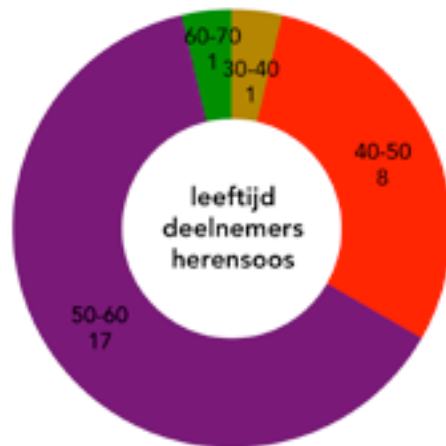
Voorzieningen zoals het model 'Herensoos Bonte Kraai' kunnen voor doelgroepen zoals de heren die hebben deelgenomen aan het onderzoek een belangrijke voorziening zijn om te risicogedrag te voorkomen en terug te brengen. Het is wenselijk om te onderzoeken in een woongemeenschap als Amsterdam Zuidoost of er niet meer van dergelijke voorzieningen zouden moeten worden georganiseerd.

In het laatste onderdeel na het onderzoeksverslag worden de aanbevelingen specifiek beschreven. Er zijn zes aanbevelingen opgenomen.

Onderzoeksresultaten

A Algemeen

Leeftijd

Van de 27 deelnemers aan het onderzoek zijn er 17 deelnemers (63%) met een gemiddelde leeftijd tussen de 50 en 60 jaar oud en 8 deelnemers tussen de 40 en 50 jaar (30%) oud. Er is 1 deelnemer van begin dertig (4%) en 2 deelnemers zijn tussen de 60 en 70 jaar (8%) oud. De subjectieve waarneming is dat als je de herensoos dagelijks bezoekt, dat deze gemiddelden wel kloppen. Van de totale ledenlijst van 77 deelnemers zal 15% tussen de 30-40 jaar oud zijn, 25% tussen de 40-50 jaar oud en 60% is 50 plus. Op basis van subjectieve observatie, lijkt het aantal jongere deelnemers wel te groeien.

Geslacht

Van de 27 deelnemers zijn er slechts 2 van het vrouwelijk geslacht. Op de ledenlijst van 77 personen staan echter in totaal 10 vrouwen. De herensoos blijft hiermee een 'mannensoos' waar af en toe en vrouw aan deelneemt. Zij zijn er ook niet dagelijks, maar nemen meer deel aan specifieke activiteiten zoals sport en toernooien.

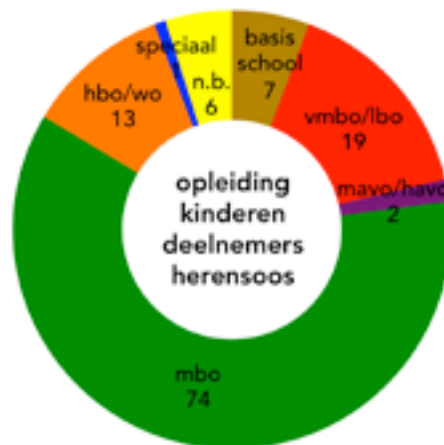
Woongebied

Van de 27 deelnemers aan het onderzoek wonen 21 deelnemers (78%) in de directe omgeving van buurthuis de Bonte Kraai, waar de herensoos gevestigd is, 2 deelnemers wonen in de D-buurt (7%) en 2 deelnemers in Gein (7%) en 4 deelnemers (14%) wonen niet in Zuidoost. Van hen komen er 2 uit stadsdeel Oost en twee uit Zaandam. De buurt waar iemand vandaan komt is niet van invloed op de bezoekfrequentie. Ook de bezoekers die niet in Zuidoost wonen, bezoeken de soos wekelijks of dagelijks.

Computerbezit

Een van de 'heren' is systeembeheerder en geeft vrijwillig computerles aan de digibeten. Sommigen heren hebben wel een computer/laptop, maar geen internetabonnement i.v.m. de kosten. Van de 27 deelnemers aan het onderzoek hebben er 11 (41%) geen mailaccount en computer. 6 deelnemers (22%) zouden graag een oude computer krijgen en 5 deelnemers (19%) willen tevens graag computerles. In de huiskamer van de herensoos zijn inmiddels 2 nieuwe computers neergezet. Inmiddels is er ook bij de heren die niet hebben deelgenomen aan het onderzoek veel interesse voor een computercursus. Het aantal van 5 belangstellenden is inmiddels achterhaald.

Huwelijkse staat en kinderen

Burgelijke staat

Van de 27 deelnemers aan het onderzoek zijn er 24 deelnemers (89%) alleenstaand, 1 gehuwd (4%) en 2 deelnemers (7%) zijn samenwonend. Er is een gemiddelde van 5 kinderen per deelnemer, met een paar uitschieters naar boven van 7, 8, 13 en 16 kinderen en naar beneden van 1 kind (4x) en geen kinderen (1x). Van de 27 deelnemers aan het onderzoek zijn er 21 (78%) die een goede band hebben met hun kinderen en 5 (19%) met een oppervlakkig of matige relatie. Er is 1 heer (4%) zonder kinderen. De deelnemers die een goede band hadden met hun kinderen, wisten goed te vertellen hoe oud hun kinderen waren en veelal trots welke opleidingen ze volgden. De deelnemers met een matige relatie wisten de leeftijden niet van hun kinderen, soms vergaten ze dat ze een kind hadden en konden met moeite aangeven of hun kinderen werkten of studeerden en wat ze deden. De mannen die grotendeels alleenstaand zijn komen dan ook dagelijks bij elkaar voornamelijk voor de sociale contacten zoals gezelligheid en het samenzijn.

Leeftijden kinderen

In het onderzoek zijn 7 deelnemers die kinderen hebben die jonger zijn dan 10 jaar (totaal 10 kinderen). Er zijn 12 deelnemers die kinderen hebben tussen de 10 en 18 jaar (totaal 20 kinderen) en 10 deelnemers die kinderen hebben tussen de 18 en 23 jaar (totaal 17 kinderen). Er zijn 18 deelnemers die kinderen hebben in de leeftijd van 23-30 jaar (totaal 23 kinderen). Er zijn 13 deelnemers die kinderen hebben in de leeftijd van 30-40 jaar (totaal 36 kinderen) en er zijn 3 deelnemers die kinderen hebben in de leeftijd van 40 - 50 jaar (in totaal 16 kinderen). De meeste deelnemers geven exact de leeftijden van de kinderen aan. Enkele heren weten het niet en geven een grove schatting met een begin- en eindwaarde. Deze zijn als zodanig in de grafiek verwerkt. Opvallend in het onderzoek is dat 90% van de heren, ook de heren 50 plus zowel jonge (<10-18 jaar) als oudere kinderen (40 plus) hebben. Een mogelijke verklaring is dat de kinderen uit verschillende relaties komen. Van de heren heeft er één geen kind.

Contact met kinderen

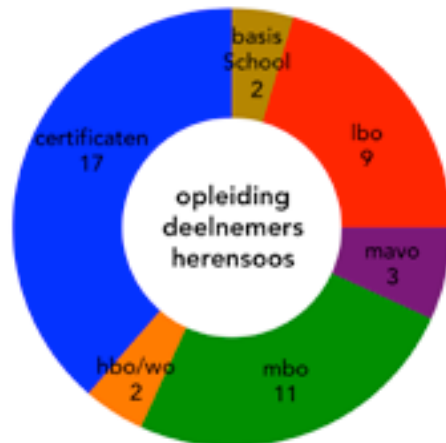
Aan het onderzoek hebben 27 deelnemers meegedaan. Over het algemeen is het contact met de kinderen goed. Er zijn in het onderzoek drie variabelen als uitgangspunt genomen om te beoordelen hoe goed de heren de kinderen kenden: (1) Hoeveel kinderen heeft u; (2) Hoe oud zijn uw kinderen; (3) Wat doen uw kinderen. Op vijf heren (19%) na, konden 19 heren en 2 dames (21; 78%) goed vertellen, hoeveel kinderen ze hadden, de leeftijd van hun kinderen en welke opleiding ze volgden of wisten ze de baan van hun kinderen. Gezien het gegeven dat de meeste heren gemiddeld 5 kinderen hebben, zegt dit het nodige over de interesse die de deelnemers in hun kinderen hadden. Een deel van de kinderen, met name van de heren die zowel jonge als oudere kinderen hadden, wonen er een aantal in het land van herkomst. Gezien de kennis (lees verdieping) die de heren in hun kinderen hebben, is de afstand dus blijkbaar geen factor die een goede relatie verhindert. Nota bene: van de heren (4%) heeft er een geen kinderen.

Opleiding kinderen

De 27 deelnemers aan het onderzoek hebben in totaal 122 kinderen. De grootste groep (aantal 74 kinderen (61%)) volgt een studie of heeft een baan op mbo niveau. Er zijn 16 kinderen/jongeren (13%) met een opleiding op vmbo niveau. Er is niet gevraagd naar de differentiaties binnen de vmbo en mbo opleidingen. Belangrijk is dat bijna alle vaders (en 1 moeder) over het algemeen goed kunnen vertellen welke opleidingen hun kinderen volgen en of welk werk ze doen. Er is slechts een vader die het absoluut niet weet. Vier andere deelnemers zijn wat ambivalenter met de gegevensverstrekking en weten het niet helemaal. Met gepaste trots wordt verteld wat voor studie of werk hun kinderen doen. Er zijn zelfs 9 kinderen die een hbo opleiding (7%) volgen en 4 kinderen (3%) die een academische studie (medicijnen, rechten, economie) volgen of een baan hebben op dat niveau zoals registeraccountant. Geconcludeerd kan worden dat de heren en de moeders hun kinderen stimuleren of hebben gestimuleerd een opleiding te volgen en af te maken.

W

Werk, vrijwilligerswerk

Werk

Van de 27 deelnemers aan het onderzoek zijn 17 deelnemers zonder werk. Binnen deze groep zijn 2 deelnemers die vanwege ziekte en pensionering niet meer werken. In totaal gaat het om 15 deelnemers (56%) die geen werk hebben. Er zijn (circa) 10 deelnemers (37%) die actief naar (ander) werk zoeken omdat ze werkloos zijn en een deelnemer vreest zijn baan kwijt te raken. Van de 27 deelnemers hebben 10 heren (37%) een baan. Een percentage van 56% werkloosheid afgezet tegen het landelijk gemiddelde van 6,4% werkloosheid onder de beroepsbevolking is hoog te noemen. In Amsterdam is de werkloosheid 7.7 %. Van de 27 deelnemers zijn er 3 (11%) hooggekwalificeerd, 59% is ambachtelijk gekwalificeerd. Er zijn 8 (30 %) deelnemers die geen landelijk erkende beroepskwalificatie hebben. Wel hebben ook deelnemers uit deze categorie soms een of meerdere certificaten behaald. De gemiddelde duur van de werkloosheid van de 15 deelnemers is 4 jaar.

Willen en kunnen werken

Van de 17 van de 27 deelnemers zonder werk, zijn er 8 (30%) die graag wil werken. Uit deze groep willen er 7 (88%) fulltime werken en 1 (12%) parttime i.v.m. gezondheidsklachten. Werkbehandeling en belastbaarheid moeten gecombineerd kunnen worden. Uit de werkende groep van 10 deelnemers is 1 heer (10%) die naast zijn eigen bedrijf er in 'lauwe' periodes wel een parttime baan bij wil hebben. Uit de werkende groep is tevens 1 deelnemer (10%) die uit dreigend baanverlies om omscholing verzoekt. De baanwensen zijn divers. Zoals heftruckchauffeur, koken, schoonmaak, reiniging, hulpverlening, technisch, sport en beweging, beheer, computerles, chauffeur, horeca, huishouding, schilderwerk, verhuizingen e.a.

Van de 17 deelnemers zonder werk, zijn er 9 deelnemers (53%) die niet willen of kunnen werken. Van deze 9 deelnemers hebben 5 deelnemers ernstige gezondheidsklachten zoals kanker (2x) nierinsufficiëntie, ernstige diabetes en reuma. Uit deze groep is er 1 (11%) 65+. Bij 2 deelnemers (22%) is de frustratie/deprivatie van het zonder werk zijn, zo hoog opgelopen of is er sprake van schuldsanering, dat werken geen optie mee is. En 1 deelnemer (11%) heeft van zijn hobby zijn werk gemaakt en heeft het prima naar zijn zin met zijn vrijwilligerswerk en andere hobby's, dat hij betaalde arbeid uitsluit.

Vrijwilligerswerk

Van de 27 deelnemers aan de gesprekken zijn er 11 deelnemers (41%) die geen vrijwilligerswerk willen doen of doen. Zij hebben goede redenen hiervoor zoals het hebben van een baan of verhinderd te worden door ziekte of slechte ervaringen te hebben in het verleden. Er zijn 16 deelnemers (59%) die wel een of andere vorm van vrijwilligerswerk doen of zouden willen doen. Meerdere deelnemers geven aan het vrijwilligerswerk te willen doen in de Bonte Kraai. Het buurthuis wordt door de meeste deelnemers toch wel als de 'thuishaven' gezien. Er zijn ook deelnemers die naast hun baan een rol van betekenis willen spelen voor de herensoos. Zoals ze begeleiden naar activering, een leiderschapsrol op zich willen nemen, zoals het voorzitterschap van de soos of computer- of sportles willen geven.

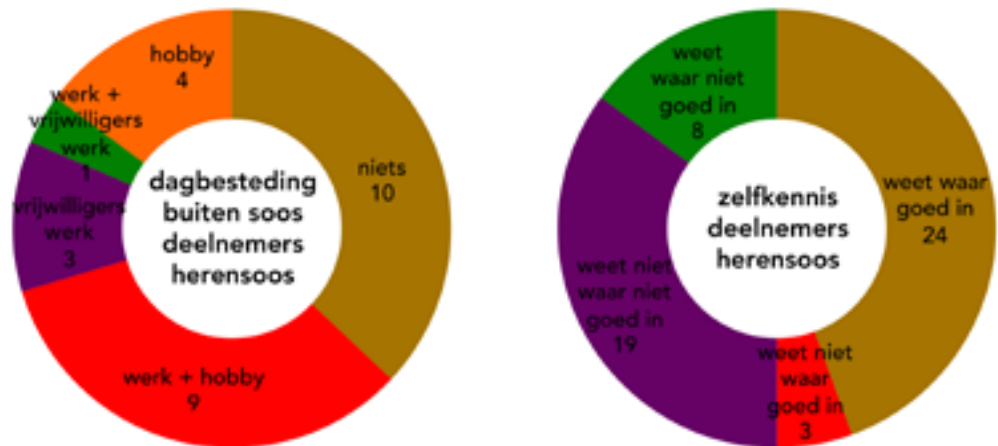
Uit de diverse vragen, onder meer uit deze vraag naar de behoefte 'om in beweging' te komen, blijkt dat de deelnemers verreweg van passief zijn of willen zijn. De meeste deelnemers zijn zeer gemotiveerd om een bijdrage te leveren aan hun eigen welzijn of aan dat van anderen.

Opleiding

Opleiding is een belangrijk onderwerp voor de heren. Veel heren zijn alleenstaand (van de 27 deelnemers aan het onderzoek zijn er 24 alleenstaand en 17 zonder werk (63%) of dagbesteding. De meeste deelnemers zijn echter zeer gemotiveerd om een cursus of opleiding te volgen of vrijwilligerswerk waarmee ze hun kansen op een baan vergroten. Sommige heren anticiperen zelfs op een dreigend baanverlies door de mogelijkheden

voor te leggen tot omscholing. Waarbij een opleiding tot heftruckchauffeur favoriet is. De meeste deelnemers (van de 27 deelnemers zijn er 21 (78%) die redelijk tot in details en vol trots over de opleiding van hun kinderen vertellen). Bij 5 deelnemers (19%) was het contact met de kinderen matig tot oppervlakkig. Zij konden ook minder goed informatie geven over de opleiding en de leeftijden van hun kinderen. Naast beroepgerichte opleidingen, zijn de deelnemers aan het onderzoek gericht op het verwerven van competenties zoals computercursussen. Van de 11 heren zonder mailaccount en computer zijn er 5 die hebben aangegeven een computercursus te willen volgen en graag een computer te willen hebben/ontvangen. Een van de deelnemers van de soos is systeembeheerder en geeft al regelmatig instructies aan de heren die dit willen. De ledenlijst van de soos bestaat uit 77 deelnemers en de lijst van geïnteresseerden in dergelijke trainingen is veel groter dan de vijf die dit in het onderzoek hebben aangegeven. Wat de onderzoeksgegevens betreft. Van de 27 deelnemers hebben er 2 alleen de basisschool gedaan als hoogste opleiding, 3 deelnemers de mavo, 9 deelnemers een lagere beroepsopleiding, het merendeel van de deelnemers (11; 41%) heeft vergelijkbaar als hun kinderen (74; 61%) kinderen van de in totaal 122 kinderen een mbo opleiding als hoogste opleiding gedaan. Van de heren zijn er 2 (7%) met een hbo of academische opleiding en van de 122 kinderen zijn er 13 (11%) die een hbo of wo opleiding als hoogste niveau hebben. Samenvattend kan geconcludeerd worden dat het in het bezit hebben van een diploma of certificaat als belangrijk wordt beschouwd zowel door de heren/dame voor zichzelf als voor hun nageslacht. Een diploma op zak geeft echter geen garantie op een (goede en blijvende) baan.

D Dagbesteding en zelfkennis

Dagbesteding

Van de 27 deelnemers aan het onderzoek is de dagbesteding van 10 deelnemers (37%) voornamelijk de deelname aan de herensoos, 3 deelnemers (11%) doen een vorm van vrijwilligerswerk naast de deelname aan de herensoos, 5 deelnemers (19%) hebben naast hun bezoek aan de herensoos nog een hobby waar veel tijd in gestoken wordt, zoals tuinieren, toneelspelen of vogels kweken en of sporten intensief. Meerdere heren fietsen de gehele dag. Er zijn 9 deelnemers (33%) die naast hun werk de herensoos bezoeken uit gezelligheid en die daarnaast ook nog een vorm van vrijwilligerswerk uitoefenen op bijvoorbeeld het gebied van begeleiding of organisatie van bingo's of andere activiteiten met een wedstrijdelement of radiouitzendingen verzorgen bij een lokaal omroepstation. Onder de 10 deelnemers waarvan de dagbesteding voornamelijk de herensoos betreft, is een deelnemer waarvan de vrouwelijke partner chronisch ziek is en 1 deelnemer met een ernstig gehandicapt ziek kind. Zij bieden beiden mantelzorg. Onder deze 10 deelnemers zijn ook behoorlijk wat gezondheidsklachten zoals kanker, reuma, nierziekte, ernstige vormen van diabetes, hoge bloeddruk e.a.

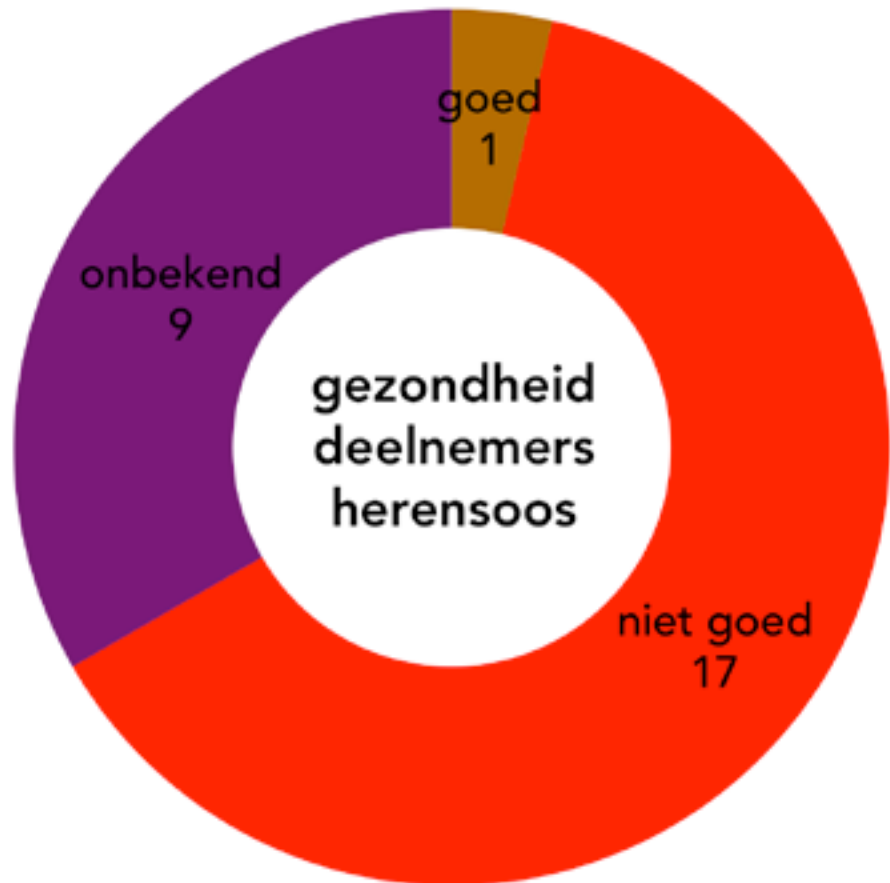
De meeste deelnemers zonder werk, verkiezen wel een vorm van dagbesteding zoals (bij voorkeur en als de gezondheid dit toe zou laten) een vaste baan of anders vrijwilligerswerk. En dan bij voorkeur in de Bonte Kraai, dicht bij 'huis'. Geconcludeerd kan worden, dat de groep deelnemers geenszins passief is. De herensoos zelf is al een georganiseerd bolwerk van activiteiten, veel deelnemers oefenen hobby's of vrijwilligerswerk uit en als hun gezondheid en leeftijd het toelaat zouden ze zeker 1 tot meerdere dagen willen werken of vrijwilligerswerk willen doen. Zoals koken, schoonmaken, reinigen, beheren, computerruimte beheren en computerles geven, etc.

Zelfkennis

Om inzicht te krijgen in de belangstelling en competenties van de deelnemers is er (wanneer dit paste in het gesprek) zowel gevraagd aan de deelnemers waar ze zichzelf goed en minder goed in vonden. Op 3 deelnemers na, wisten de overige 24 deelnemers duidelijk te omschrijven waar ze zichzelf goed in vonden en wat ze graag terug zouden vinden in werk of andere vormen van dagbesteding. Veel van de heren gaven er 11 aan goed te zijn in werkzaamheden op het gebied van beveiliging terwijl dit niet sterk terug kwam in de gevolgde (beroeps)opleiding. Van de deelnemers vonden er 8 dat ze goed waren in koken en horeca en 8 vonden zichzelf technisch bekwaam. Drie deelnemers vonden dat ze vaardigheden hadden op het gebied van goed kunnen schoonmaken. Van de deelnemers speelden er twee toneel, zes vonden zichzelf een goede hulpverlener en begaan met anderen. Vijf heren konden goed organiseren, leidinggeven en schrijven. Deze vaardigheden kwamen ook tot uitdrukking in hun dagelijkse bezigheden. Voor de overige competenties wordt verwezen naar de grafiek. Slechts 3 deelnemers hadden nauwelijks inzicht in hun competenties.

In tegenstelling tot de competenties waar de deelnemers van vonden dat ze er goed in waren, gaven 19 deelnemers (70%) aan geen idee te hebben van de vaardigheden waar ze niet goed in waren. Het onderwerp werd ook wat minder belangrijk gevonden. Van de heren vond er 1 dat hij twee rechter handen had, 1 was onhandig met computers en om gezondheidsredenen vonden 3 zichzelf niet goed in zwaar werk. Er was 1 heer die zichzelf heel bescheiden een beetje goed vond in alles en toch ook weer niet. De vaardigheden werden zichtbaar in relatie gebracht met mogelijke werkzaamheden of werkervaring uit het verleden. Omdat van de 27 heren er 17 (63%) langdurig (gemiddeld 4 jaar) zonder werk waren, zou het goed kunnen zijn, dat het zelfbeeld op dit onderdeel naar de achtergrond is verdwenen.

G Gezondheid

Gezondheid

Van de 27 deelnemers hebben er 17 (63%) een fysiek of psychisch gezondheidsprobleem. De problemen variëren van ernstige klachten zoals kanker, nierinsufficiëntie, ernstige mate van diabetes, hart- en vaatziekten, reuma tot klachten die beheersbaar zijn met medicatie zoals hoge bloeddruk, hoog cholesterol, gewrichts- en peesklachten, te lage bloedsuikerspiegel, inwendige klachten zoals te snel stollend bloed en overige algemene gezondheidsproblemen. De twee deelnemers met psychische klachten werden door hun problemen verhinderd te werken. Slechts 1 deelnemer gaf aan kerngezond te zijn, op zijn voeding te letten en hele dagen te fietsen.

Van 9 deelnemers (33%) is de gezondheid onbekend. De reden hiervoor is dat zij veelal de eerste deelnemers waren die geïnterviewd werden binnen het onderzoek en de vraag niet expliciet gesteld werd. Gedurende de vraaggesprekken werd steeds duidelijker dat er veel deelnemers waren met serieuze gezondheidsklachten. Vanaf dat moment is de vraag opgenomen in de interviews. Het ging te ver om de deelnemers die al een gesprek hadden gehad, na te bellen met een vraag over hun gezondheid.

H Herensoos bezoek

Reden bezoek

De voornaamste redenen waarom de heren/dames de soos bezoeken zijn de sociale contacten, samen lachen, elkaar helpen en samen spelletjes doen. Zoals troefcall, sjoelen, voetbal /televisie kijken en inmiddels ook op de computer werken. Sinds april 2016 (na de eerste interviewronde) zijn er op verzoek van de heren en de constatering dat er nogal wat deelnemers waren zonder computer of mailaccount (10 deelnemers; 37%), twee nieuwe computers geplaatst in de soosruimte. In de herensoos waar inmiddels ook 10 vrouwen op de ledenlijst staan, voelt iedereen zich thuis. Je afkomst maakt niet uit. Een van de heren vertelde een Hindoestaanse afkomst te hebben, en de meeste deelnemers zijn van Creoolse

afkomst. Maar, als hij in de Amsterdamse Poort liep, dan zwaaiden ze naar hem en hij werd gegroet. Je maakt vrienden in de herensoos. Een andere heer vertelde dat jij vanuit 'de flat' zag wanneer zijn vrienden naar de soos gingen. Hij wachtte ze op en ging dan ook snel. Gezien het gegeven dat van de 27 deelnemers aan het onderzoek er 24 alleenstaand zijn, is het dan ook niet verwonderlijk dat de belangrijkste reden van de functie van de herensoos, het samenzijn c.q. het opheffen van het alleen zijn. In twee- en een half jaar tijd zijn veel van de deelnemers vrienden van elkaar geworden, die niet alleen lachen met elkaar, maar elkaar ook helpen in tijden van nood. Los van het intensieve gebruik van de herensoos (veelal dagelijks) door de meeste deelnemers als een van de indicatoren waaruit de relevantie blijkt van de 'huiskamer', spreken sommige deelnemers zich ook nadrukkelijk uit en geven aan dat de soos heel belangrijk is. Als de herensoos er niet zou zijn dan zouden ze op straat lopen, de hele dag thuis zitten of in de 'kofferbak' van 'hun auto' muziek luisteren. Van de heren geven er 2 aan te weigeren om hangman te zijn en 6 geven aan dat er in Zuidoost geen enkele andere plek meer is dan de Bonte Kraai waar heren welkom zijn en samen kunnen zijn. Andere redenen voor het bezoeken van de herensoos zijn, zodra de kinderen op bed liggen, ga ik snel even naar de soos voor de ontspanning (een alleenstaande moeder), en je haalt er inspiratie vandaan. Eerst deed ik een dutje tussen mijn werkzaamheden door, tegenwoordig ga ik even naar de soos. Dat is veel inspirerender vertelde een van de (hoogopgeleide) heren. Inmiddels maken veel heren gebruik van de fitnessruimte. Tijdens de eerste interviewronde was de soos nog niet geopend. Een van de heren volgt op kosten van PBAZO een cursus sportinstructeur. Alleen gecertificeerde instructeurs mogen les geven en de zaal beheren. Zodra deze deelnemer gecertificeerd is, kunnen de deelnemers van de soos onder zijn begeleiding fitnessen. Voorlopig sporten zij bij andere instructeurs in de Bonte Kraai.

De herensoos is in twee-en-een-halfjaar tijd een zelforganiserend systeem geworden met een heus en stabiel bestuur. Juli 2016 heeft pas na twee-en-een-halfjaar de eerste bestuurswisseling plaatsgevonden. De voorzitter is afgetreden, momenteel is er een interim-bestuur en wordt een nieuw bestuur geworven. Het bestuur zet volledige jaarprogramma's op. Zie hiervoor de grafiek: 'Waar bent u goed in?'

Bezoekfrequentie

De bezoekfrequentie van de herensoos is intensief. Van de 27 deelnemers die bevestigd zijn komen er 15 (56%) dagelijks (van maandag tot en met zaterdag), 3 (11%) deelnemers komen 5 keer per week, 6 deelnemers (22%) komen 3-4 keer per week, 2 (7%) komt 1-2 keer per week en 1 (4%) deelnemer komt meerdere keren per maand. De herensoos is dagelijks geopend van 09.00 tot 23.00 uur en op zaterdag van 12.30 tot 23.00 uur, een uur langer dan de vier andere gebouwen. Op zaterdagavond is de Bonte Kraai als enige gebouw en speciaal voor de herensoos geopend. Er wordt geëxperimenteerd met enkele uurtjes zelfbeheer. Dit vanwege het vertrouwen dat er de afgelopen jaren is gegroeid tussen PBAZO en de heren. De soos is op zondag gesloten, maar veel van de heren zouden de soos ook graag op zondag geopend zien.

Periode bezoek

Van de 27 deelnemers komen er 22 (82%) al 2 -2,5 jaar naar de herensoos. Vanaf het begin in feite. De soos is 14 maart 2014 opgericht. Verder komt 1 van de deelnemers 1,5 jaar (4%), 2 deelnemers een jaar (7%) en 2 deelnemers (7%) komen een half jaar. Veel van de heren kwamen voor die tijd ook al in de Bonte Kraai, sommigen vertelden dat ze een van die hangmannen waren en blowden en dronken voor de deur. Zoals het nu is, is het beter. Er zijn meer regels en er zijn maaltijden en een sportschool. Er is een goed alcoholbeleid en rookbeleid, in de soos mag niet gedronken en gerookt worden. Een van de heren gaf aan dat zonder de soos, zijn leven er heel anders uit had gezien op het gebied van drank en drugs. Het is zijn redding geweest.

Samen met de heren zijn meubels in elkaar gezet en getimmerd. PBAZO heeft de huiskamer gefinancierd en ingericht in klassiek Engelse stijl met een originele Chesterfield, een Perzisch tapijt e.a. Er staat een televisie met FOX (voetbal) kanalen, er zijn sjoelbakken, troefcallspelen e.a. PBAZO faciliteert de herensoos zowel financieel (ontvangt hier geen subsidie voor) uit haar verdienmodel als wel programmatisch (zie bijlage Jaarprogramma 2016). Daarnaast faciliteert PBAZO de herensoos op het gebied van huishoudelijke zaken, zoals een magnetron, computers, koelkast (voor de Fernandes en cassis), televisie, en vele andere zaken. De heren onderhouden zelf de huiskamer en de buitenplaats. In 2015 heeft de herensoos met de verbouwing een terras, een eigen ingang en een eigen toiletgroep gekregen. De reguliere schoonmaakdienst maakt dagelijkse de toiletgroep en huiskamer schoon.

Aanbevelingen

1 **Assessment arbeidsmogelijkheden en persoonlijk ontwikkelingsplan middellange termijn**

De deelnemers van de herensoos zonder werk of vrijwilligerswerk een assessment aanbieden en ze op basis van een persoonlijk ontwikkelingsplan vervolgens met maatwerkbemiddeling naar regulier werk of vrijwilligerswerk te begeleiden. De wensen tot om- en bijscholing kunnen dan inzichtelijk gemaakt worden.

2 **Financiering cursussen persoonlijke ontwikkeling korte termijn**

Veel van de deelnemers willen zich graag verder ontwikkelen. Er is onder meer een behoefte aan computercursussen, horecaopleidingen zoals HACCP, opleidingen sportinstructeur, heftruckcertificaten, verkeersregelaar, bijzondere wetten.

PBAZO streeft er naar om in het algemeen 'huishoudelijke zaken' snel te regelen voor de heren. Arbeidsbemiddeling naar reguliere banen vereist een doorlooptijd. Om de deelnemers van de soos te faciliteren en verder te activeren is het gewenst om niet omslachtige cursussen die per direct gegeven kunnen worden, aan te bieden.

3 **Makelaar herensoos arbeidsbemiddeling en begeleiding**

De ervaren personeelsadviseur die lid is van de herensoos en de deelnemers goed kent, toerusten en in de functie zetten van makelaar tussen 'de heren' en de officiële instanties en werkgevers voor baanbemiddeling om zo de kansen op een succesvolle match en continuïteit te waarborgen.

4 **Financiering programmaplannen herensoos**

Voor een belangrijk deel van de groep is de herensoos 'de maat' van activering. Meerdere deelnemers kunnen op basis van leeftijd of om gezondheidsredenen mogelijk minder goed participeren in reguliere arbeidscontexten.

De deelnemers die wel actief zijn in werk, vrijwilligerswerk of hobby's hebben een stimulerende werking op de meer passieve deelnemers. Met de financiering van activiteitenplannen wordt de hele groep gestimuleerd om actief te zijn. De invulling van de programma's kan gezien worden als een belangrijke exponent van welzijn. Er kan gedacht worden aan troefcall- of voetbaltoernooien, kinderdagen, bloemschikcursussen, jaarafsluitingen, tussentijdse initiatieven, et cetera. Het zou wenselijk zijn in het kader van financiële beheersbaarheid PBAZO een doelfinanciering aan te bieden voor de uitvoering van de programmaplannen van de herensoos.

5 **Voorlichting gezondheid, medische zorg, pensionering**

Het is wenselijk om terugkerend spreekuren of bijeenkomsten gezondheidsvoorlichting, gezonde voeding of medische zorg te organiseren in verband met de kwetsbare gezondheid van de deelnemers. Omdat de meeste heren 50+ zijn, is het tevens wenselijk om informatie te geven over de ouderdomsvoorzieningen.

6 Herensoosvoorzieningen

PBAZO heeft zich verder niet verdiept in veldstudies naar hangmannen. Maar, is wel geïnformeerd dat de nodige studies naar dergelijke doelgroepen zijn uitgevoerd. Nu is geen groep identiek, maar er zijn wel overeenkomsten. Op basis van de onderhavige veldstudie 'portret herensoos', stelt PBAZO vast dat er voorzichtig omgegaan moet worden met vooroordelen over de 'zogenaamde hangmannen'. In het geval van de heren van de soos Bonte Kraai, betreft het een groep gewone mannen met een diverse achtergrond, maar met gemeenschappelijke kenmerken zoals alleenstaand, veelal geen werk of dagbesteding, gezondheidsproblemen en op basis van het ontbreken van werk, over het algemeen weinig te besteden. Bij het ontbreken van voorzieningen voor dergelijke groepen, ontstaan er risico's op ongewenst gedrag zoals alcoholisme, drugsgebruik, hanggedrag buiten omdat men toch samen wil zijn en men er niet voor kiest om alleen thuis te zijn. PBAZO vernam van meerdere deelnemers dat er buiten de herensoos in de Bonte Kraai, verder geen voorzieningen zijn in Zuidoost.

Bij het treffen van voorzieningen met een sociaal huiselijk karakter zoals het model 'herensoos Bonte Kraai' binnen een georganiseerde context zoals een buurthuis, kunnen de nodige vraagstukken die door de omgeving als hinderlijk of problematisch worden ervaren, in goede banen worden geleid en opgelost worden. PBAZO adviseert de gemeente dan ook te onderzoeken of er meerdere van dergelijke voorzieningen geregeld kunnen worden.

B Bijlagen

HERENSOOS ACTIVITEITEN

VRIJDAG 03 JUNI 16.00-22.00
veteranensportdag

VRIJDAG 12 AUGUSTUS 15.00-20.00
jeugd sportdag

DINSDAG 27 SEPTEMBER 17.00-22.00
open domino toernooi

VRIJDAG 02 DECEMBER 16.00-20.00
kinderdag (met ouders)

VRIJDAG 23 DECEMBER 18.00-22.00
kerstdiner

ZATERDAG 31 DECEMBER 16.00-22.00
feestelijke jaarafsluiting

MEER INFORMATIE

DHR. H. TILBURG | 0657031766

DHR. D. PINAS | 0651208146

BUURTHUIS BONTE KRAAI
KRAAIENEST 68 | WWW.BHZO.NL

voorbeeld
jaarprogramma
herensoos
bonte kraai 2016

impresie
activiteiten
herensoos

COLOFON

**onderzoek
en redactie**

Janny Twigt

**productie en
contactpersoon**

herensoos

Tamara Kuschel

opmaak

Joost Tennekes

contact

Janny Twigt

020-3030900

j.twigt@pbazo.nl

© 2016 PBAZO

DYBCRAWL
www.joinultimateparty.com

ULTIMATE PARTY
BUT NEVER FORGET

Europ. Logistic Centre